Ч. 141 Неділя 26 червня (8 липня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Помилованє двох офіцирів француских.

Показати ся ласкавим і милосердним у відповідну пору — то не мала штука. Здає ся, не велика річ, що цісар Вільгельм помилував і випустив з вязниці двох офіцирів француских, засуджених за шпіоньство. Але факт сей набирає великого значіня, коли розважити, в яку пору їх помилувано. У Франциї несли Карнота до могили, ціле населенє було пригноблене тероризмом анархістів, аж ту в той сам час німецкий цісар заявляє Французам своє співчутє не лиш словами, а й ділом: — пускає їх офіцирів на волю. То дуже вподобало ся у Франциї і з такої малої причини готові бути важні наслідки. Палата париска почала вірити, що Німеччина не бажає ніякої війни з Франциєю, а республикане, що тепер верховодять, кажуть, що то їх заслуга, бо вибрали Перієра, а сусідови такий вибір подобав ся.

Часи зміняють ся. Ще недавно всяке слово праси францускої дихало ненавистю до Німців, а тепер всї часописи відзивають ся прихильно о Німеччині. Хоч одна ластівка весни не становить, то люди, стужені за миром, заповідають, що небавом Франция і Німеччина погодять ся і будуть жити в приязни. І президент сенату Шальмель Лякур виповів своє і сенату вдоволенє з ласки Вільгельма, і в цілім населеню розповідають собі, як ласкаво обходжено ся з француцкими офіцирами в німецкій вязници.

Брат одного з помилуваних офіцирів пише з тої нагоди в Justice: „Хоч нам всї заявлені співчутя по катастрофі дорогі, але треба замітити, що телеграми цісаря Вільгельма до републики і пані Карно найбільше гідні уваги. Враженє їх було дуже велике, але володар Німеччини скріпив ще то враженє увільненем наших офіцирів в сам день похорону Карнота. Поґратулювати можна німецкому монархови, що свою ласку заявив з таким великим тактом. Новий президент републики подякував уже єму за то. Хоч сказати мусимо, що причина незгоди все ще істнує (т. зн. Альзация і Льотаринґія), то всеж таки годить ся зазначити, що цісар Вільгельм II. старає ся наше невдоволенє трохa приборкати. Зазначити ще мусимо, що з нашими увільненими офіцирами обходили ся в Німеччині дуже справедливо і тактовно“.

Інші часописи пригадують при тій нагоді, що коли помер Мак-Магон, то цісар Вільгельм також поступив собі дуже симпатично. В новім єго поступку бачать настрій мирний і бажанє, не доводити до ніяких прикрих суперечок поміж державами.

Перегляд політичний.

Клерикальні угорскі часописи пишуть, що король не потвердить законів церковних о слюбах цивільних. На випадок потвердженя взивають примаса до димисиї.

Буджет окупованих країв, що єго предложить правительство спільним делеґациям, буде сего року представлятись користно. Доходи з головних податків піднесли ся в послідних часах дуже значно. Десятина, що заступає податок ґрунтовий, принесла в перших роках окупациї ледви два міліони, а сего року дасть вже дохід около чотири міліони. Отже той податок підніс ся подвійно. Так само справи стоять з податком від тютюну, котрого Босна і Герцеґовина не знали перед окупациєю. Той податок заведено в р. 1879 і він приніс доходу в р. 1880 всего 246.000 зр.; а в р. 1890 зріс аж до трох міліонів. Дохід з податку від тютюну і дохід з десятини має бути прелімінований в буджеті на рік 1895 на суму пять міліонів. Користний стан фінансів причинив ся до того, що сплачено завдатки, уділені державою на кошти окупациї і на будову перших зелізниць в окупованих краях, а також і на ужитє одного міліона зр. на роботи інвестицийні. Так само і на ту ціль призначено значні суми в буджеті на 1895 рік.

Правительство болгарске пересьвідчило ся, що на хвилю приязна Росиї політика Болгариї зробила повне враженє в декотрих державах. Дехто каже, що аби приподобати ся Росиї, Болгария видала процес Стамболову. Тому перечать півурядові болгарскі вісти, котрі доносять, що кн. Фердинанд і Стамболов жиють собі зовсім добре, але добре було би, як би Стамболов виніс ся з Болгариї.

В однїй місцевости на границі француской відкрили товариство анархістичне. Сконфісковано бомби, штилети, револьвери і увязнено 18 осіб.

Анґлія ухвалила біль, заказуючий поселяти ся чужоземцям в Анґлії. Тих, що вже осіли, небезпечних для держави, або й для сусїдних держав, будуть видавати.

21)

Матїй Сандорф.

(Повість Юлія Верна).

(Дальше).

Послїдні змаганя в послїдній борбі.

Андрій Феррато мовчав. Не знав, що на то сказати ґрафови Сандорфови. В нїм закипіла єго корсиканьска кров. Позабув на втїкачів, для котрих доси тілько заходив ся. У него на гадці був ще лиш Іспанець, єму стояв лиш Карпена перед очима.

— А то падлюка, а то падлюка! — відозвав ся він наконець. Він таки об всїм знає. Має нас в своїх кігтях. Менї треба було того здогадати ся!

Матїй Сандорф і Стефан Баторий не без трівоги споглядали на рибака. Чекали, що він на то скаже, що постановить. Не можна було тратити анї хвильки, коли мало ся щось робити. Може бути, що донос був вже й зроблений.

— Пане ґрафе — відозвав ся Андрій Феррато по довшій хвили, — поліция може кождої хвилї впасти до моєї хати. Оно таки так! Той падлюка мусить знати, або бодай здогадує ся, що ви тут у мене. Хотїв зробити зі мною інтерес. В заплату за мовчанє хотїв, щоби єму дістала ся моя донька! Він вас згубить, щоби пімстити ся на менї. Коли прийде поліция, то вже годї буде сховати ся, і вас вислїдять. Нема иншої ради лиш втїкати.

— Правду кажете, Феррато, — сказав на то Матїй Сандорф — але заким ще розстанемо ся, позвольте, що вам подякую за все, що ви зробили для нас та ще й хотїли зробити....

— Що я хотїв зробити, то й зроблю — відповів Андрій Феррато торжественно.

— Не пристанемо на то — відозвав ся Стефан Баторий.

— Таки не пристанемо — докинув Матїй Сандорф. Ви й так вже досить маєте з себе. Коли нас тут знайдуть, то нас жде кримінал. Ходїм Стефане, не руйнуймо чоловіка, не доводїм єго до нещастя. Втїкаймо самі!

Андрій Феррато вхопив Сандорфа за руку.

— Та куди-ж підете? Власти стережуть строго цїлий край. Поліция та жандарми волочать ся по нїм день і ніч. Нема анї одного місця на березї, звідки би ви могли пуститись кораблем, нема анї одної безпечної стежки, котрою би ви могли спокійно перебрати ся за границю. Без мене погинете, а не втечете.

— Послухайте мого тата, панове — відозвала ся і Мария. Що буде, то буде, а він сповняє лиш свій обовязок, коли хоче вас ратувати.

— Славно, моя донечко, я таки дїйстно лиш сповняю свій обовязок. Твій братчик нехай жде нас коло човна. Ніч темна, а заким нас хто підгляне, будемо вже на мори. Обіймиж мене, моя донечко, обійми мене, і зараз підемо.

Ґраф Сандорф і єго товариш все ще не хотїли приняти такого пожертвованя. Втїкати з хати, щоби не зашкодити рибакови, то добре! Але перевозити ся під єго проводом, щоби він за то дістав ся опісля до криміналу, то нї!

— Ходїм, — відозвав ся Матїй Сандорф до Стефана Баторого. Коли раз вийдемо з хати, то лиш для нас обох буде вже небезпечно.

Они пустились до вікна у своїй комнатї, щоби звідтам перескочити через пліт і дістати ся або над море, або в середину краю. В сїй хвили вбіг і Люїджі до хати.

— Поліция! — крикнув він.

— Бувайте здорові! — сказав Матїй і скочив через вікно, а Баторий і собі за ним.

В тїй самій хвили увійшов до хати відділ поліциянів. Їх вів Карпена.

— Падлюко! — сказав до него Андрій Феррато.

— То моя відповідь на твою відмову — відповів Іспанець.

Рибака зловили і звязали. В однїй хвили обсадила поліция всї комнати в хатї і перешукала їх. Вікно, що виходило на обійстє, стояло отвором; не що иншого, лиш втїкачі мусїли туди повискакувати. Поліция пустилась за ними в погоню.

Они добігли тимчасом до плота, що був по сїм боцї потока. Матїй Сандорф перескочив через него одним скоком і брав ся помагати

З Берлина звіщають, що рада союзна відкинула проект закона, на підставі котрого орден Єзуїтів мав бути увільнений від баніциї і міг поселитись в Німеччині. Натомість рада союзна згодилась дозволити Воскресенцям (Редемптористам) проживати в Німеччині.

Новинки.

Львів дня 7 липня.

— **Іменованя.** Контрольорами податковими зістали: Вінк. Юшкевич, Людвик Геффер, Іван Гошовский і Іван Марник.

— **Перенесеня.** Комісар пов. Осип Бродницкий перенесений з Коросна до Збаража, а Леопольд Попель зі Збаража до Коросна. Практиканти концептові: Каз. Михалевский перенесений з Ясла до Калуша, Вільгельм Гавроньский з Кольбушови до Гусятина; а практикант концептовий Кароль Лемпковский призначений до староства в Яслї.

— **Вибір** Мариянa барона Блажовского, властителя Новосілок язловецких, на презеса Ради пов. в Бучачи потвердив Є. В. Цісар.

— **На засїданю видїлу „Просьвіти"** дня 4 с. м. принято до відомости заяву п. Нагірного, директора „Народної Торговлї", що з'їзд рускиx крамарів постановлено урядити в осени сего року ще підчас вистави, а тим сповнить ся бажане сегорічних загальних зборів „Просьвіти" і „Народної Торговлї". П. Врецьона гостив на Зеленї сьвята яко відпоручник головного видїлу в читальни в Стрілисках і зложив на письмі справу зі своєї дїяльности. Відчитано також подяку читальнї зі Стрілиск за присланє їм відпоручника з дарами книжочок. Відчитано справозданє читальнї з Романівки і порішено вислати видїлови признанє за гарне веденє справ читальнї, шпихлїра і т. д. Вкінци полагоджено справи видавництва найблизшої книжочки за серпень с. р. і Календаря на рік 1895, і кілька справ адмінїстрацийних.

— **Загальні збори** „Рускої Бурси" в Тернополи відбудуть ся дня 12 с. м. в четвер в комнатах Рускої Бесїди. Порядок дневний такий: 1. Відчитанє протокола з послїдних заг. зборів. 2. Справозданє видїлу за час минувший. 3. Справозданє касове і комісиї контрольної. 4. Вибір нового видїлу на рік слїдуючий. 5. Внесеня членів. — Позаяк крім инших справ маєсь полагодити ухвала: яке число має бути принятих питомців на рік слїдуючий з доплатою і без доплати, запрошує ся Вп. членів як найчисленнїйше зібрати ся. Початок зборів о годині 2 пополудни. *Др. В. Лучаківский* предсїдатель.

Іспит зрілости в семинариї учительскій в Тернополи зложили з відзначенем: Ант. Беднарский, Осип Маргулїєс і Ос. Раба. З добрим поступом: Іван Асенько, Герц Гальперн, Фелїция Горидз, Мариян Цьвіонкальский, Евген Громницкий, Вол. Яницкий, Вол. Кабаровский, Юрий Кичак, Адам Климеш, Кароль Кроми, Альбин Крукевич, Лазар Маргулїєс, Кость Редчук, Лавра Рутен, Остап Рижевский, Мариян Шмід, Цириля Скриванівна, Ів. Сьміщкевич, Ал. Суходольский, Ос. Шпільфогель і Ів. Влосек. Поправок сїм.

— **Учителї шкіл висших** збирають ся дня 15 с. м. у Львові на нараду. Між иншим мають полагодити такі справи: Льокацию треба привернути хоч би в ідеальній формі, а між степенями „достаточний" і „недостаточний" треба увести посередний степень н. пр. „мірний". Степень „мірний" з трех предметів не заперечував би промоциї, так само як тепер не дає промоциї степень „недостаточний" з двох предметів або степень „злий з одного. Дня 16 липня возьмуть участники зборів участь в конґресї педагоґів польских, якій відбуде ся у Львові з нагоди вистави краєвої.

— **Зазив.** З початком сего року заснувало ся при рускій ґімназиї у Львові товариство під назвою „Руслан". Цїлею сего товариства є запомагати убогу молодїж рускої ґімназиї датками грошевими, шкільними учебниками, одежию і т. п. Є се загально звістною річию, з якою нуждою і недостатком борє ся більша часть нашої шкільної молодежи через весь час своїх студий, а кілько то талановитим молодцям є задля недостачі материяльних средств доступ до середних шкіл зовсім загороджений! А число сих послїдних значно еще збільшить ся, коли припис пошеня мундурів школярских зістане безусловно заведений. Заснованє отже згаданого товариства було дуже на часї. Дїяльність сего товариства однак буде лиш тогдї успішна, коли ним заінтересують ся як найширші круги, коли єму прийдуть в поміч всї верстви суспільні рускі. В твердій надїї, що голос сей не буде голосом вопіючого в пустинї, звертаєсь підписаний видїл товариства Руслан з горячим зазивом до всїх наших патриотів, до всїх покровителїв і приятелїв убогої молодежи, щоби як найчисленнїйше вступали в члени нашого товариства! А обовязки членів не суть утяжливі; суть они доступні кождому, хоть і незаможному. Вкладка звичайного члена виносить що найменше 1 зр. річно, вкладка члена покровителя виносить що найменше 25 зр. одноразового датку, або по 5 зр. річно. Львів 3 липня 1894. — *А. Тороньский* голова. *І. Матієв* секретар.

— **Надзвичвйні загальні збори „Сокола"** руского відбудуть ся завтра о 2 год. пополудни. Порядок дневний зборів: 1. Відкрите зборів головою товариства В. Нагірним. 2. Зміни порядку о строю сокільнім, справоздавець справник п. Лаврівский. 3. Вибір доповняючий двох членів старшини, двох заступників і наставника вправ. 4. Внесеня членів.

— **Служба — не дружба,** пильнувати її треба, та гірко мусить бути чоловікови, коли за належне сповнюванє стрінe єго така пригода, як от стрінула війта з Ослав чорних в надвірняньскім повітї. Було то, як нам пишуть, дня 27 м. м. Іван Турецкий з Ослав запивав ся в шинку з товаришами, а година була вже пізна. Замітив то війт Петро Левкун, що в коршмі сидять люди по за полїцийну годину, вступив до коршми і взвав їх вийти. Слова війта розлютили так Івана Турецкого, що кинув ся на війта і кілька разів ударив єго ножем в черево. Кілька днів грозила війтови смерть; та чи подужав він не знаємо.

— **Нещасні пригоди.** В Міховичах малих убив грім селянку. — В Ясеници сольній віз з дровами перевернув ся і на смерть забив парібка двірского Івана Митраха. — В Залїзцях втопив ся зарібник Рушковский, коли ловив риби. — В Княгининї поїзд зелїзницї переїхав на смерть жінку будника. — В Гайворонцї втопила ся при праню селянка, що терпіла на падавицю.

— **Велике нещастє.** Угорскі часописи доносять, що під Шфдьгаза затопив ся на ріцї Тисї пором, на котрім було з 200 осіб. Ще певно не знати, кілько з них виратувало ся.

— **Страшний поєдинок.** Послїдними часами відбув ся в англійских Індиях т. зв. поєдинок „на гадюку" між капітаном Філїпсом і поручником Шефердом. До зовсїм темної салї впущено їдовиту гадюку. В годину пізнїйше вступив до салї капітан Філїпс з одної сторони, а єго противник з другої. Нї один не міг бачити в пітьмі гадини. Кождий крок міг принести смерть котрому небудь з них. Так само небезпечно було і стояти на місци. Десять мінут виждали оба противники в сали в страшній тревозї. Нагле роздав ся крик. Поручника Шеферда укусила гадина і в тій самій хвили побіг капітан до дверей, котрі вкінци, сам майже божевільний, на помацки найшов. Сейчас вбігли до салї прикликані вояки і

Стефанови Баторому, коли нараз може пятьдесять кроків поза ними роздав ся вистріл.

Куля поцїлила Стефана Баторого; правда, що лиш в плече і обезсилила лиш руку, але він вже не міг так скоро втїкати, як єго товариш.

— Втїкай, Матїю, втїкай! — крикнув він.

— Нї, Стефане, нї. Згинемо разом — сказав Сандорф і хотів вже взяти свого раненого товариша на руки.

— Втїкай Матїю! — сказав ще раз Стефан Баторий — лиши ся хоч ти при житю, щоби було кому відплатити ся зрадникам по справедливости.

Сї послїдні слова були для ґрафа Сандорфа як би приказом. Він остав ся ще лиш сам один, щоби довершити дїла за трох. Семигородский вельможа, заговірник з Триесту, товариш Стефана Баторого і Володислава Затмара, мав ще воскреснути яко хранитель справедливости.

Тимчасом полїция добігла до плота і кинулась на зраненого. О волос, а й ґраф Сандорф був би дістав ся в її руки, але він сказав ще лиш до свого товариша: „Пращай, Стефане!" — перескочив ще раз і побіг берегом долї водою. За ним стрілили ще пять чи шість разів, але анї одна куля не поцїлила втїкача, котрий тепер завернув в бік і пустив ся до моря.

Полїцияни гнали ся за ним. Серед темноти не могли они єго видїти і розбіглися на всї сторони, щоби не пустити єго в глубину краю та й заступити дорогу до міста і до того рога, котрим від півночи кінчить ся ровіньска затока. Прийшов ще й видїл жандармериї на поміч та став так заходити, що ґрафови Сандорфови остав ся лиш вихід до побережа. Що-ж міг він там почати між скалами? Кобп ще де яка лодка, котрою можна би поплисти на море. Але бо й не було часу за нею шукати, а навіть заким би її відчепив, то вже застрягла би в нїм яка куля. Ба, коли бо вже й від всходу замкнули єму дорогу. По вистрілах з карабінів зміркував він, що єго взяли вже в середину зі всїх боків. Можна було утїкати ще лиш до моря, а хоч би там прийшло ся і утопитись, то лїпше, як бути страченим в пізіньскій кріпости.

Граф Сандорф пустив ся отже до берега. Кількома скоками добіг до перших галявок, що лишило по собі море в піску по приплпві. Чув вже, що полїцияни єго здоганяють, а кулї лиш свищуть доокола него.

Коло Ровіня, як і всюди на істрийскім побережу, єсть межи берегом а широким морем повно скал званих лавами або рафами. Помежи тими рафами суть калабанї або галяви, з котрих деякі і на кілька стіп глубокі, а в других сягає вода ледви по кістки. Ще лиш поможи отсими скалами була для Матїя Сандорфа вільна дорога. А хоч він і знав, що там єго смерть чекає, то таки пустив ся туди. Постановив собі не дати ся живцем зловити; хиба лиш єго трупа витягнуть з моря.

Та небезпечна погоня по ховскім камїню, поміж ситниками та цїпкою халугою [1]) і помежи галявами, в котрі можна було що крок упасти, тревала може пів години. Доси держався втїкач досить далеко, але тепер не чув вже твердої землї під ногами. Добіг аж до найдальшої рафи. Двох чи трох полїциянів було ще лиш на десять кроків від него, другі лишились були по заду. Ґраф Сандорф оглянув ся. Крикнув в послїдне, як би пращав ся з житєм, і кинув ся в море, як-раз в хвили, коли за ним посипав ся град куль.

Полїцияни, що добігли аж до тої рафи, видїли ще, як чорнїла ся на водї голова втїкача, що плив на широке море. Нова сальва, а кулї стали бити у воду доокола Матїя Сандорфа. Може й не одна поцїлила єго, бо голова потонула у водї і вже більше не показала ся на верх.

Аж до рана стерегла полїция тих скал та побережа від рога на півночи затоки аж пова ровіньску кріпость. Але надармо; не було й знаку, щоби ґрафови Сандорфови удало ся де знову вийти на беріг. Не що иншого, лиш утопив ся, коли не убила єго яка куля. Перешукано відтак ще цїле побереже аж на дві милї далеко, але не знайдено і трупа. Але що вітер віяв від берега, то мабуть тїло поплило десь на полудневий захід з водою на широке море.

Ґраф Сандорф, угорский вельможа, спочив отже у вогкій могилї на Адрийскім мори.

Коли найдокладнїйше слїдство не виказало нічого, то австрийске правительство було змушене припускати, що він вже погиб. Але тепер ще мусїла й рука справедливости зробити своє.

Стефана Баторого, котрого — як вже знаємо — зловили, привезли ще тої самої ночи під ескортою до пізіньскої башнї, де він перебув ще кілька годин разом з Володиславом Затмаром.

Страченє назначено на другий день, на 30 червня.

---

[1]) Бурян морский.

офіцири, убили гадину і пробовали ратувати Шеферда, що лежав в страшних корчах. Однако дармо, бо по кількагодинних муках помер укушений. Капітан Філіпс посивів зі страху цілковито. Єго мають ставити перед военний суд.

Вистава краєва.

(Минувший місяць вистави. — Слота. — Ціль і хосен вистави.

Вже місяць минув, як отворено краеву виставу. За той час еї викінчено і доведено до ладу, так що тепер кождий може оглядати еї, як зовсім готову. Навіть сьвітильна фонтана, з котрою було тілько клопоту, бо і боги і богині та русалки, що представляють наші ріки, не хотіли прийти на час на виставу, а відтак і водопроводні бетони не в пору попсували ся, — отже й она вже від кількох днів семибарвними каскадами очаровує вечірною порою виставових гостий. Вже і воздушна зелізниця понад глубоким яром стрийского парку перевозить людий, котрим навкучилось бродити по земнім болоті, особливо по послідних слотах... Значить, кого здержував занадто практичний змисл від відвіданя вистави, бо — мовляв — она ще не готова, той тепер з чистою совістию може прийти чи приїхати еї оглянути. І так за один день всего не побачить, хоч би користав з кождої хвилі.

Довго треваюча слота, котра, на злість всім любителям весняних та літних ранків і тихих погідних вечорів, з місяця рож і соловіїв зробила мрачний, понурий осінний місяць з дощами, пошкодила дуже не лиш рільникам, але й виставі, бо здержала не одного від відвіданя еї. З причини слоти в першім місяци вистави не приїхало до Львова тілько гостий з провінциї, як можна було сподівати ся. А шкода, що не могли приїхати. Господарі (тай не лиш господарі, а всі, що господарством інтересують ся) могли були бачити великі стада рогатої худоби і безрог, такі прекрасні, (коли таким „естетичним“ словом можна назвати рогаті і безрогі сотворіня), що всякому приходила охота бути господарем та мати все діло лиш з такою худобою.... „Свиріпі“, ріжної раси і масти бугаї, котрих ціль житя навіть краєвим законом означено, стояли довгими рядами, припняті зелізними ланцухами до жолобів, та з під лоба дивили ся на численну публику, що подивляла їх ріст величезний і силу. На причуд грубо годовані воли, котрим незавидна доля судила згинути під топором і ножем для втихомиреня людскої ненаситности; поважні корови, невинні ялівки і дурні телята можуть по селах на своїх пасовисках чванити ся, що з тиждень жило ся їм дуже добре на виставі і що самою своєю появою навчили людий, яку худобу можна у себе завести. У тій череді, що числила 850 штук, було значне число і селяньскої худоби, хоч розмірами не такої великої, як худоба з двірских стаен, та все ж дуже гарної.

Кілька днів були на виставі і вівці та безроги на показ, господарям на науку. Обдаровані ріжними медалями та відзначенями (розуміє ся, властителі худоби за годівлю, а не сама худоба), відіслали они вже худобу до дому або попродали еї; бо й купці на виставі найшли ся.

Була вже кілька днів і вистава прекрасних рож, званих звичайно по чужоземски, з француска або як. Все те було минувшого місяця і хто того не бачив, той вже на сегорічній Виставі не побачить. А всему слота винна. Певно неодин вибирав ся до Львова, та як у таку плюту і їхати? От здавало ся, що вже буде погода. Один день, другий, пригріло, — на Виставі зібралось людий, як мурашок в муравлиску, — і знов дощик капає дрібненький. Ні сїно висушити, ні до жнив брати ся — за якісь гріхи карає нас Господь зливами вже третій рік....

Сидиш у хаті, дивиш ся на захмарене небо та на води і думаєш собі: Який же хосен з Вистави? По що еї ставлять, по що дають тепер на то такі великі гроші? Нерозважний чоловік здвигне значучо плечима, похилить голову на бік, і у відповідь скаже також: По що? Не знаете, по що, треба вам сказати.

Тепер на цілім сьвіті, майже що року, то ту то там, бувають вистави, великі сьвітові, або й зовсім малі. Просьвіта, господарка і промисл доходят під конець 19-ого віку до такого розвою, що перше такого і за цілі століття не осягало ся. Бажане дальшого розвою на каждім поли заставляе людий від часу до часу обчисляти ся зі своїми силами, не мов іспит складати перед самим собою і перед другими, щоби дізнати ся, які вигляди на будуче. Працювала Галичина сто літ, зазнавала всілякої долі, і під конець столітя забажала знати, чого доробила ся, захотіла зробити рахунок у своїй господарці. Одні позиції того рахунку відрадні, другі невеселі, але одні і другі дуже поучаючі. Не лиш то вчить, що показане на виставі, але й то, чого на ній нема. Знаємо бодай, чого нам ще треба. І от таким обчисленем своїх сил єсть сегорічна краева вистава. Галичина і дехто з сусідів, що має зносини з нашим краем, складають іспит зі свого дорібку та розвою. Що виставі судило ся припасти на рік слітний з повенями, сегож ніхто тому два роки (коли постановлено устроїти виставу) не міг передвидіти. Що вистава дорого коштує— се нікого не повинно чудувати. Не пішли-ж ті гроші в ліс, лише розійшлись поміж люди. Тисячі людий мали і мають заробок. Що вистава взагалі принесе хосен, о тім ніхто розумний не сумніває ся. Не устроювали-ж би всі краї так частих вистав, коли-б з них хістна не було. А який наш доробок, що ми показуємо єго тепер на виставі, то ми будемо старати ся по по змозі описати в цілім ряді статей.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 7 липня. Проф. гімн. др. Людвик Кубаля одержав хрест кавалерский ордеру Франц - Йосифа. — Міністер війни Кріґгамер, що перед 3 тиждями в Бережанах зломив руку, вже зовсім здоров. — На другий тиждень буде проба машини до літаня проф. Вельнера. Пробу приготовляе комітет інжинерів і архітектів.

Петербург 7 липня. Родина царска від'їхала до Фінляндиї.

Лондон 7 липня. Помер ту славний учений і бувший амбасадор анґлійский при турецкім дворі Генрик Ляйард. Він то перешкодив зробленю трактату Санстефаньского межи Росиєю а Туреччиною.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаемо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно - европейского (зелізничого): коли на зелізници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

Стефан Баторий був би певно в послідний хвили свого житя побачив ся ще раз з своєю жінкою і з дитиною, Володислав Затмар був би певно розпрацав ся в послідне з своїм слугою, бо дали були позволене родині і знакомим бачити ся з засудженими на смерть у вязниці. Але жінка Баторого з синком, а так само і Борик, котрого випустили з арешту, виїхали були з Триєсту. Позаяк не знали куди, куди повезено арештованих, то поїхали шукати за ними на Угорщину і до Австриї, а відтак не мали вже часу приїхати до них, коли їх засуджено.

Стефан Баторий не мав навіть тої потїхи, щоби бодай послідний раз побачити жінку і сина. Не міг сказати їм, як називають ся ті зрадники, котрим тепер вже й Матій Сандорф не міг відплатити ся.

Стефана Баторого і Володислава Затмара вивели по полудни о 5 годині на подвіре крїпости і там після права военного розстріляли. Они згинули, як мужі, що потерпіли смерть за свою вітчину.

Сіляс Торонталь і Сарканій могли тепер вже думати собі, що будуть мати спокій. О їх тайній зраді, за котру заплачено половиною майна Матія Сандорфа, не знав дійстно ніхто, крім них обох і триєстиньского ґубернатора. Другу половину Сандорфового майна задержано з цїсарскої ласки для спадкоємниці ґрафа аж до еї вісімнайцятого року.

Сіляс Торонталь і Сарканій, котрих совість не гризла, могли тепер в спокою уживати того богатства, якого нажили поганою зрадою.

Та й третий зрадник, здаєсь, не мав чого бояти ся: Іспанцеви Карпені виплачено пять тисячів риньских за то, що він викрив втікачів. Але підчас коли банкір і єго спільник позадиравши голови в гору ходили собі по Триєсті, бо о їх тайні ніхто не знав, то Карпена мусів піти кудись — хто знає, куди — сьвітами, бо в Ровіньо всї єго зненавиділи, всї ним погорджали. Єму було про то байдуже. Не мав чого бояти ся, хоч би навіть і мести Андрія Феррата, до рибака всадили до арешту, зробили єму процес, а відтак засудили на ціле житє до криминалу за то, що приймив втікачів на ніч і позволив їм крити ся в своїй хатї. Мария лишила ся тепер сама на господарстві з своїм братчиком, котрому забрано на завсїгди того, що єго живив, а котрого ждала тепер лиш біда і нужда.

А всего того наробили три підлі характери, що лиш напосїли ся були на чуже добро, не маючи в собі навіть анї крихти якоїсь ненависти до своїх жертв — з виїмкою хиба може одного Карпени: один длятого, щоби поправити свої інтереси, що єму були попутали ся і якось зле вели ся, другий, щоби розбогатіти.

Чи-ж та злоба людска мала лишити ся безкарною на сьвітї, де ще завсїгди показала справедливістe Божа? Чи не мав вже ніхто знайти ся, хтоби пімстив ся за Матія Сандорфа, Стефана Баторого і Володислава Затмара, тих трох мужів, що любили свою вітчину, та за Андрія Феррата, того благородного чоловіка хоч низького роду?

Лиш будучність могла на то відповісти....

Конець першої части.

За редакцию відповідає Адам Краховецкий.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.